

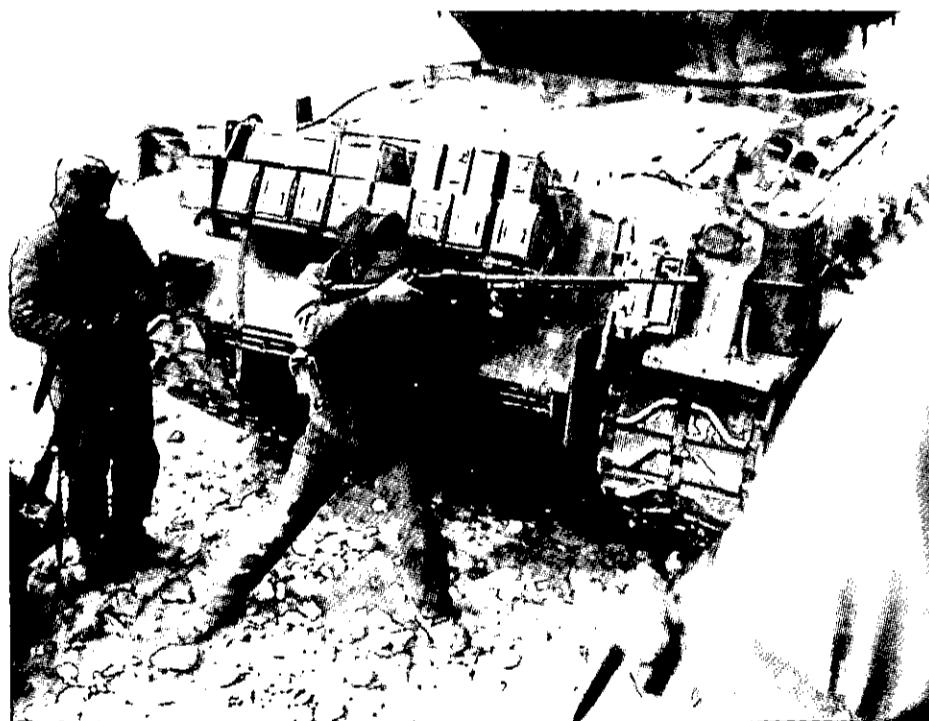
ה"מרכבה" אינה הבעיה

במאמרו "טנק המרכבה – מכשול לקרב המשולב" (מערכות 373, נובמבר 2000) טוען אל"ם יהודה וגמן כי אין זה סביר להשקיע הון בפרויקט ה"מרכבה" ולהזניח את כל הגורמים האמורים לסייע לטנקים – בעיקר חי"ר וארטילריה. הוא, כמובן, צודק, אך הפתרון שהוא מציע לקוי. במקום לפגוע בפרויקט ה"מרכבה" ולדרדר את כוח הטנקים של צה"ל, יש להעלות את החי"ר ואת הארטילריה לרמה של טנקי ה"מרכבה"

אל"ם (מיל') שאול נגר

בעתיד. אל"ם וגמן מגיע למסקנה כי "סוגיות אלה מובילות למסקנה כי קיים צורך חיוני לשפר את האיזון הבין-חילי בקרב המערך המתמרון היבשתי של צה"ל". אני סבור שאבחנה זו נכונה בהחלט, אך מסקנתו כי טנק ה"מרכבה" הוא מכשול לקרב המשולב שגויה לחלוטין.

בכתבה "טנק המרכבה – מכשול לקרב המשולב" (מערכות 373, נובמבר 2000) מעלה אל"ם יהודה וגמן בראשית דבריו את הטענה כי "להמשך הישענות היתר על הטנק כמוביל התמרון תהיה השפעה שלילית על תוצאות ההתמודדות שאליה נערך צה"ל". בהמשך הוא מונה מספר מרכיבי יסוד שהם לקויים, לדעתו: יחידות

בהקדמה לספר "אורחות שריון" (הוצאת מערכות, 1956)

כותב אלוף חיים לסקוב: "אל נא תיעדר לרגע ממחשבת הקורא עובדת יסוד – שלחימת שריון היא לחימת כל החילות". ובהמשך הוא מוסיף: "אין לשכות, כמובן, שהשריון הוא היסוד המכריע של כוחות היבשה בשדה הקרב, ובתוך היסוד הזה – הטנקים הם הגורם החשוב ביותר... התפקיד הראשי בעוצבות כל-חילות אלו הוא תפקידם של הטנקים; לצורכיהם יש לכפוף את כל כלי הנשק וסוגי החיל האחרים".

בצה"ל כיום ובעשורים שחלפו אין חולק על כך שההכרעה בשדה הקרב היבשתי היא בסופו של דבר בתמרון.

פרסומים זרים – יותר טכנולוגיה ויכולות, אלא מצאתי רק טענה על קיפוח מגזרים אחרים של קרב היבשה,

אין חולק על כך
שההכרעה בשדה הקרב
היבשתי תושג בסופו של
דבר בתמרון

כמו חי"ר, ארטילריה והנדסה, שאינם זוכים לשכלולים ולשיפורים שיאפשרו להם להגיע לרמה הנדרשת ללחימה

החי"ר נעדרות מיגון סביר, סובלות מכושר נמוך מזה של הטנקים בתחום העבירות והיכולת לייצר אש נ"ט, ואילו יחידות התמרון (הגדודים) סובלות ממחסור בארטי-לריה זמינה.

ככל שחזרתי ו-קראתי בכתבה, לא מצאתי בה ביסוס להסתייגות מפיי-תוחו ומרכישתו של טנק ה"מרכבה" סימן 4, הכולל – לפי

עוסק בתעשייה הצבאית בנושאי אמל"ח לרק"ם

"מרכבה" סימן 3 - "בז" עם מיגון דור ד', היקפי

יתרחשו לאחר השגת הסכם שלום נוסף, יתרמו ליכולת לשפר את האיזון, אך חלילה מלפגוע בגרעין שהוא בבחינת עמוד האש והתמרון של היבשה.

ולבסוף, מילה על הפיתוח של טנק ישראלי לעומת רכש מחו"ל. אל"ם וגמן טוען כי "מאחר שקצב ייצור טנקי ה'מרכבה' הוא נתון, הרי נוכח האבדות הצפויות בעימות כולל, תיאלץ כנראה זרוע היבשה להזמין בדחיפות טנקי 'פטון' או 'אברמס' מארצות-הברית". על כך יש לומר שצוותי האחזקה של חיל החימוש במלחמת יום הכיפורים החזירו לכשירות ולמעגל הלחימה מאות רבות של טנקים שנפגעו - מהם כאלה שנפגעו יותר מפעם אחת - ולמעשה שום טנק מאלה ששלחה ארה"ב באותם ימים לארץ בדחיפות לא הספיק להשתתף בלחימה. וחשוב מכך, טנק ה'מרכבה', ההולך ומשתכלל כבר שלושה עשורים, מתאים לצה"ל בתנאי הלחימה והקרקע בזירה יותר מכל טנק אחר בעולם. הניסיון שנצבר במהלך הפיתוח והשימוש בו עד כה - ניסיון שבא לידי ביטוי בפיתוח טנק ה'מרכבה" סימן 4 - אינו יכול לבוא לידי ביטוי בשום טנק אחר שמקורו ברכש.

האוויר על כל מערכיו יש תקציב עתק שאינו ניתן לכוחות היבשה. באחרונה כבר כותבים העיתונים על ה-F-22 כעל מטוס העתיד של חיל האוויר, וכשיגיע המועד, הוא כנראה ירכש, בלי שיטענו שאין לרוכשו לפני שמשקיעים, למשל, במסוקים.

טנק ה'מרכבה' - זה שקיים וזה שיבוא - אינו מכשול לתמרון אלא תנאי לתמרון. אכן החי"ר זקוק לנגמ"ש משוכלל וממוגן היטב, היחידות המתמרנות זקוקות גם לארטילריה

טנק ה'מרכבה' - זה שקיים וזה שיבוא - אינו מכשול לתמרון אלא תנאי לתמרון

ברמת הגדוד, וגם יחידות ההנדסה, שברשותן נגמ"ש כבד וממוגן מדגם "פומה", ראויות להמשך שכלול ושיפור. קיים חוסר איזון הנובע לא מהבנה לקויה, אלא, אולי, מדירוג לא מתאים של סדר עדיפויות. הדרך הנכונה היא לא למנוע את קידום חוד החנית ביבשה, אלא באיזון כלל-צה"לי מתוקן יותר. ייתכן כי התמורות הצפויות במבנה, בארגון ובסד"כ של צה"ל, אשר בוודאי

אלוף ד"ר יצחק בן-ישראל מבטא זאת במאמר של אל"ם וגמן: "למרות ההתפתחויות העצומות ביכולת האש, נשאר התמרון האמצעי העיקרי להכרעה בשדה הקרב היבשתי... ניצול נכון של האפשרויות הטכנולוגיות יאפשר לטנק להמשיך להיות הכלי העיקרי שיישא על גבו את מאמץ התמרון החיוני להכרעה במלחמה".

הוויכוח הגדול הוא איך משיגים איזון בין-חילי. הדרך הפשוטה והזולה, לכאורה, היא להוריד את ממוצע הדרישות, כלומר לא להוסיף ולשכלל את הגרעין המוביל את התמרון, דהיינו את הטנקים, המובילים להכרעה, ולהמתין לקצב ההשתרכות של המרכיבים האחרים אחרי הטנק. ויכוח מעין זה מתנהל גם במערכת החינוך: האם להשקיע גם במוכשרים ובמובילים או להדגיש את סגירת הפער מאחור. אל"ם וגמן מציין לטובה את חיל האוויר, אשר השכיל לאחר מלחמת יום הכיפורים ליצור מהפכה מבצעית באמצעות שכלול של כל המרכיבים, כמו בקרה, שליטה, ל"א, המטוסים והאמל"ח.

עינינו אינן צרות בחיל האוויר בהיותו מרכיב בעל רמת כוננות גבוהה יותר ורגישות אסטרטגית, אך לחיל